

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre --- 12 ft.
Félévre --- 6 .
Negyedévre --- 3 .
Egy hóra --- 1 .
— Egyen szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppnapok kivételével.

Az önálló vámterület.

Nagybecskerek, február 26.

(L. L.) Megint szép társaságban forgolódik gróf Apponyi Albert. A függetlenségi párt két árnnyalatából és az osztrák antiszemita és antimagyar Lueger-párt híveiből áll ez a társaság. Mindannyian több kevesebb határozottsággal követelik az önálló vámterületet, a két állam gazdasági elkülönítését.

A bécsi felindulás kiáltásait, a bécsi prűszkolést és dühöngést feltétlen nyugalommal és méltóságteljes magaviselettel viasszonostuk. E tapintatos és czéltudatos magyar magatartás után először Ugron Gábor, aztán Molnár, legutóbb Apponyi lépett ugyanarra a térre, melyet az osztrák legelőlkön a legvadabb kiabálók mindennap lelegetnek. Az osztrákok roppant spektakulumot csinálnak, hogy Magyarország valamit kicsikarhassanak, és most Magyarország ugyanabba a hibába esik, nagy sajtó út, hogy mégse vehessenek el tőle semmit sem. Ily viszonyok közt csak a tárgyalások komolysága szenvedhet. Bocsnánat a drasztikus összehasonlításért, de a magyar ellenzék határozati javaslatai és a különféle osztrák ultrák radamontádjai úgy aránylanak egymáshoz, mint két cirikusbéli kókler látszólagos pofozkodásai. A közönség azt hiszi, hogy az ellenfelek igazán egymás arcába ütöttek a nagyotbámul, mikor bohózkodásuk forszírozása után, általános nagy gaudium mellett barátságosan vigyorogva kezét nyujtanak egymásnak.

E tréfákra az alkalom nagyon komoly, tehát nagyon rosszul van megválasztva. Helyes gondolkodásu ember nem mer a

bizonytalanba ugrani és senki sem tudja kiszámítani, mik lesznek a következményei egy meggondolatlan lépésnek. Magyarország elég erős Ausztriával szemben arra, hogy ne kelljen utánoznia a lármázás és komédiázásnak ugyanazt a példáját. Ereje tudatában és még inkább jogai tudatában nyugodtan várhatja az eseményeket és nézheti, mint okozzák az osztrák kormánynak egyik zavart a másik után a tulajdon hívei. A Badeni-kabinet eddig — igaz — semmi ígéretet sem tett, senkivel szemben sem. amint ezt a dolgok jelen állása mellett teljesen kizártnak is kell tartani. De ép oly kevésé járja, hogy nálunk akarják a tárgyalások nyugodt menetét megzavarni az által, hogy a meg egyezést már eleve kizártnak ak-rják tekinteni. Ily körülmények közt és ily eszközökkel nem lehet szerződéses tárgyalásokat folytatni és sikerrel befejezni.

A magyar kormány teljes tudatában van súlyos felelősségének s ép oly jól ismeri a nemzet akaratát, mint váromozásait. Magyarország érdekeinek védelmében, amíg helyén áll, nem fogadhat el kötött marsrutát, hanem meg kell őriznie szabad kezét, hogy a tárgyalásokat eredménynyel vagy a nélkül, befejezhesse és a parlamentáris szankcióit utólag kérje eljárása részére. De előzetesen utasításokat elfogadni, melyek álláponyját kompromittálhatják, szabad cselekvését akadályozhatják, esetleg az ország érdekeit veszedelemnek teszik ki és elárulhatják, — ezt egy kormány, nem engedheti, semmi körülmények közt sem.

Az osztrák képviselőház határozata ez irányban sokkal okosabb volt. Ez a

szerződés felmondására és előnyösebb szerződés kötésére utasította a kormányt. Amaz az 1867: XII. t. cikkelyen alapul, emehet teljes joga van és ezt senki sem veheti tőle zokon. De erre a határozatra azzal felelni, hogy az önálló vámterület felállításával fenyegetődzünk és ezzel Magyarország jogos és megfontolt ellenállását az osztrák követelések ellen előre diszkvalifikáljuk, ez hajszálíg hasonlít ahhoz a cirikuskomédiához, melyet senkisé nem vesz komolyan, csak a kis és a nagy gyerekek.

Bennünket erőssé tesz az, hogy igazunk van, maradunk tehát higgadtak és erősek, hogy hathatósan megvédehessük jogunkat. Láрма és komédia nem fér össze a magyar ember komoly természetével. Engedjük át ezt büszkén a komédiásoknak a monarchia másik felében.

HIREK.

Tájékoztató.

Febr. 29. Izr. ügyeleti estély.
Március 1. Nagybecskereki tak. és előleg. társ. az osztr.-magy. első ált. tisztviselő egyletnek közgyűlése.
Márc. 1. Tüzoltó-szövetség igazg. választmányi ülése.
Március 6. Szőnyeggyár közgyűlése.
Április 6. Tánccmulatság az Árvaház javára.
A gősfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; uők részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schaver hátszán van.

— A közoktatási tanács másodelnöke. A király Fehér Polyt, a Szent Márton püspök és hitvallórol ozimzett Benedek rend pannonhalmi főpápját, öt évi időtartamra az országos közoktatási tanács másodelnökévé nevezte ki.
— Lapunk felelős szerkesztője tegnap este hazaérkezett és ma átvette a lap vezetését.

A „TORONTÁL” TÁRSASÁGA.

Lószerezés.

— A betyár-világból. —

Anyáson a s... i tanya széles, mely árokkal volt a 60 as években körükerítve. Csupán egy rozoga hidja volt az országútra, melyen a közlekedést hatalmas vasrácsos kapu zárta el. A tanya szélei magas tövispalántókkal voltak vadon benőve, ami ugyszóvan teljesen lehetlenné tette a bejuthatást. Az ily költéséges elővigyázat szükséges volt ebben az időben; mert csel nélkül még a legvakmerőbb betyár sem birt átjutni a széles tövispalánkkal szegett sánczokon.

Renkó Kálmán, a daliás haramia alól egy útköszet alkalmával kilöttek a paripát. Szép, holdvilágos éjszaka volt, mikor megtamadták a bandát. A csendőrék az országút mentén egy csőzhásban voltak elrejtözve s teljesen váratlanul rohanták meg a puszták fiait. Heves tüzelés után két erőteljes férfi s egy kinosan nyoszörgő szép paripa marad a küzdterén. Ez volt a betyárvesér híres szépségű keseje. A banda megfutott — néhány perca mulva az imbolygó sás még az árnyékukat is elnyelte.

Es a vereség merész tette birta Renkó Kálmánt. Lóra volt szüksége. Még pedig olyan paripára, amely méltó legyen arra, hogy egy hírhedt vesér megszimogassa, ha egy-egy jó fogás után beköti a „muhari-csárda” rejtett istállójába.

Messze határon nem volt olyan szép állásu ló, olyan futós csikó, mint a sávai uradalom parádés fejcsikája. Versenyt futott a szélel, tánczolt a lovas alatt, mintha csak rá lett volna tanítva. Csupa gyönyörűség volt ezt a gondosan őrsött fiatal állatot nézni. Renkó Kálmánismerte már hírből (mert evidenciában tartotta az egész környék értékes csikóit), most pedig a szükség sorsította rá, hogy megismerkedjen azzal. Nem

mert belevagni, mert nagyon veszélyesnek látszott ez a szerzés. Gondolkodott is sokáig: hogy mint juthatna hozzá. Az istálló nem volt megközelíthető, a lélelt oskót pedig ki nem hozták volna semennyiért sem a majorból.

A betyár raffineria, párosulva legvakmerőbb elszántsággal, egy ügyes fogást eredményezett, mit a déczeg haramia nyolczad magával, osodálatos bátorsággal végre is hajtott.

Napalkonyat volt, csendes, derűs este. A munkások, béresek s a többi cselédek ott beverézték a kőver gyepen, a tanyaház előtt és beszélgettek. Benn az uradalom fiatal gazdája egy társasággal tarokkozott.

Az országúton az esti szürkületben egy lovas alakja tűnt fel, letért a hidra s a rácsos vassajtót erősen megsörgette.

Zsándárnak látszott. Hosszu katonaköpenye hosszában betakarta a prűszkölő mént.

A zörgetésre egy idős, ősbabé osovárdott férfi ugrott föl a gyepen hasaló cselédek közül s koczogva sietett a bejárathoz. Veszedelemet sejtett az öreg tanyás gazda. Egy megszorult zsándárt vélt a lovas személyében, akit ugyancsak megkergethettek üldözni.

— Öregem nyissa ki gyorsan a kaput — szólt parancsoló hangon a zsándár, remegve az isgatottságtól.

As öreg megbillentette szemére csapott, formátlan zsiros kalapját s fölnyitotta a hatalmas vasajtót.

— Ki van itthon? — kérdé lassan, egészen az öreghez hajolva.

— A tekintetes ur, a többi urakkal.

— Hol vannak? . . .

— Benn a nagy épületben.

Eközben erősen szemügyre vette a zsándárt. Gyanakodni kezdett az isgatottsága miatt. — Majd, amint hirtelen megerősödött a gyanuja, jónak látta bezárni az ajtót.

— Ne bántsa öreg, — szólt csendes hangon, megrántván a béres karját.

— Dehogynem bántom, be kell est uрам

zárni — szabadkosott az öreg, némi nyughatatlanossággal.

— Mondom ne zárja be — rivalt most főnhangon és erősen visszalökte a vasajtót.

A következő perczben az esti homályból hét lovas alakja vált ki, — kik erős ügétésben ott termettek a bejáratnál és szó nélkül bejártattak a tanyaudvarra.

Renkó Kálmán, kezében fényes pisztolylyal, oda rugtatott a heverező munkások elé és dörgő hangon közibük kiáltott.

— Emberek, aki megmoczozza a halál fia! Csodálatos; a nagyszámú cselédéég most mintha csak megszibbsdt volna ettől a kemény parancszótól — még mordulni se mert egyikük sem.

A betyár leugrott lováról s egyenesen fölment a folyosóra. Az ablak nyitva volt, a belülről kiverődő lámpafény teljesen megvilágította hatalmas alakját.

— Jó estét tekintetes ur, eljöttem azért a pejkóért — szólt egész barátságosan Renkó Kálmán.

As egész társaság meghűlt a haramiának váratlan megjelenésére és az az erőteljes, ércezes hang megreszkettette valamennyiüket. Az uradalom fiatal gazdája azonban csakhamar föl találta magát, — odalépett az ablakhoz és nyugodtságot szinelve, barátságos hangon szólt a betyárhoz.

— Szivesen, kérem, tessék kivesseni.

— De a párjára is szükségem van, tekintetes ur!

Erre már meghökkent a fiatal földbirtokos. Sajnálta a legesebb, legdrágább fajlovaít és alkuba bocsájtkozott a betyárral.

— A párjára is?! Jó kérem, de az első lábaira meg van sántulva. Ha elfogadja, oda adom szivesen az árá.

— Mennyit, tekintetes ur? . . .

— Otven forinttal, ha megelégedne.

— Százat meg tetejibe.

Sávai örült, hogy ilyen olesón, könnyű szerrel megszabadulhat a betyártól: kivestte a

— A felső torontáli ármentesítő társulat Rónay János főispán, területi elnök elnöklése alatt tartotta f. évi február hó 24-én délután Nagykikindán választmányi ülését. Az ülés tárgyai közül a következők nyertek elintéztetést:

1. Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának közönséges levele a 11751/95. számú igazg. üdvözlő feliratra. — Tudomásul vétetett.

2. Igazgatói jelentés az 1895. évben hozott választmányi és közgyűlési határozatok mikénti végrehajtásáról, illetve a végbefejezés nem nyert ügyekben tett további intézkedésekről. — Tudomásul vétetett.

3. Az igazgatónak a múlt évről szóló jelentése. — Tudomásul vétetett.

4. Igazgatói előterjesztés az 1896. évi fejeletbizottság megválasztása iránt. — A bizottságba választottak: Dr. Bogdán, Gyukits, Telecsky, Suci; mint póttagok: Karacsonyi Andor és Fischer jegyző.

5. Igazgató bejelenti, hogy földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága Buday Dániel társulati szakaszmérnöknek állásában való véglegesítését jóváhagyta. — Tudomásul vétetett.

6. Igazgató bejelenti, hogy földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága az elmúlt évben módosított szabályzatunkat s az újonnan alkotott pénz és vagyonkezelési szabályzatot jóváhagyta. — Tudomásul vétetett.

7. Igazgató javaslata a társulati ellenőri állás rendszeres betöltése tárgyában. — Az állásra Andrassy Mihály választott meg.

8. Igazgató bemutatja Rónay Ernő vonalfőnök urnak a fűmágy telep mikénti létesítése iránti javaslatát. — Megtermelő telep Padén. Rónay szakértő javaslata elfogadtatik, vonalfőnökkel kösöltetik. Luczerna eliminálva, 1 méter taracsokkal.

9. A vármegye főispánjának átírata több aracsai lakos azon kérése tárgyában, hogy az árterbe eső házaik töltés által megvédelmeztesenek. — A társulat kijelenti, hogy a házak védelmére nem vállalkozhatik, Törökbecsét pedig felszólítja, hogy töltéseit kösse be.

10. Igazgató bejelenti, hogy a múlt m. kir. földmívelésügyi miniszterium társulatunknak a múlt évben 60,000 darab facsemétét ajándékozott. — Köszönet szavaztatik.

11. Tallian Jenő vonalfőnöknek kérése a választmányi múlt évi 198. számú határozata indokolásának helyesbítése iránt. — Megváltoztatik.

12. Igazgató bemutatja a Kis-Zombor községével a kisajátítandó területek egységára iránt létrejött egyezséget. — Jóváhagyatott.

13. Az igazgató bemutatja az 1882. év óta létesített védművek műszaki felülvizsgálásá-

piros bugyeit, rist s az ablakon keresztül leolvasott Renkó Kálmannak 150 forintot.

A het betyár erősen fölgyerkezve, az alatt a sompolygó munkásokra vigyáztak. Közben fölhuszt sarkanyu pisztolyokkal, a legkegyetlenebb harcra készen álltak.

— Tekintetes ur, valamelyik embere aztán meg ne közelítsen, mert még majd tüzet talál a fogni a major — szóit hetykén a betyár, zsebre gyűrűvén a bankókat, lement egyenesen az istállóba.

— Csikós, merre vagy — ordított be Renkó Kálmán az istállóba.

Egy öreg csikós ember reszkette bujt át a keresztfa alatt, félénken köszönt s oda állt a betyár elé:

— Parancsoljon.

— Hozza kend elő a kalitkából azt a jegyes homlokú pejlót.

Az öreg leemelte az ajtóról a keresztfát és szó nélkül kivette az uradalom leggyönyörűbb paripáját.

— Tegye kend a tetejibe azt a sárga új nyergét.

Öt peros alatt föl volt nyergelve a pejkó.

Ekkor egy fiatal alig 17 éves betyár lépett a paripához, megrántotta a nyergékaptát s az egész szerszám lefordult a ló hátsára.

— Kihűl tenuta kend a nyergelést, apam — rivalt az öreg csikósra a fiatal betyár — azt hiszi, majd kendet ültetjük a tetejibe? . . . s azzal úgy arconcsapta az öreget, hogy az eszméletlenül bukott be az istállóba.

Renkó Kálmán azután fölszerítette a nyergét, fölugrott a pejkóra s ahogy megnyomta a fiatal ló oldalát, az megnyúlt s egy pillanat alatt, mintha csak madár lett volna, úgy repült át a magas tövisfalakon s a vízzel teit széles sánczárkon.

Egy lélek se mert szólani. A nagyszámu cselédség reszkette bámulta a haramiavezer bravuristikáját.

A másik perczben már a hold fényénél csillogó haramiata gyepen eltűnt a banda a lát-határról.

Cserzi Mihály.

ról szerkesztett jegyzőkönyvet. — Tudomásul vétetett.

14. Az igazgató bemutatja az 1882. év óta a torontáli védművekbe beruházott összegek liqui dációja alkalmával felvett jegyzőkönyvet. — Tudomásul vétetett.

15. Igazgatói előterjesztés a társulati segéd és kezelő személyzet, valamint a társulati követelek behajtása körül érdemeket szerzett egyének jutalmazása iránt. — Zsirosnak 200 frt jutalom szavaztatik.

16. Az igazgató bejelenti, hogy a társulatnak múlt évi számadásai elkészültek. — Tudomásul vétetett.

17. Igazgatói előterjesztés, a t. becei és szegedi szakaszmérnök, valamint az ottani gátbiztosokat terhelő követelések illetve hidvárnak mikénti megtérítése iránt. — Atalány-összeg.

18. Főmérnöki javaslat a társulati partvédők költségeihez az állami hozzájárulás kieszközölése iránt. — Felirat intézendő.

19. Főmérnöki javaslat a gyálai és csókaibebebeések költségeinek az állam által leendő megtérítése iránt. — Felirat intézendő.

20. Az új gátvédelmi szabályzat tárgyalása. — Elfogadtatott.

21. Főmérnök jelentése a kosárfonás eredményéről és ezzel kapcsolatban javaslat a gátéri egyenruhák készítésének ideiglenes beszüntetése iránt. — 30% a pénztárba, 40% ruhazatra és 30% a készítőnek utaltatik.

22. Főmérnök javaslata a múlt évi bitelek átutalványozása tárgyában. — Atutaltattak.

23. Főmérnöki előterjesztés a gátöröknek vizmentes viharálló ruhával leendő ellátása iránt. — 2-2 ruha próbára rendeltetik.

24. Igazgatói jelentés az egressi töltésszakaszon eszközölt régészeti kutatások eredményéről. — 600 frt költségen feltárni.

25. Igazgató bemutatja Faragó Gyula gátbiztosnak 66 frt 30 krról szóló köntözködési utasítalmját. — Megszavaztatik.

27. Igazgató jelentése a mokriini sommás leszámolás tárgyában. — 11055 frt 37 kr. leirandó.

45. Igazgatói előterjesztés az ujszeged vedreszázi ármentesítő társulatnak a mi társulatunkba való bekebelezése tárgyában. — Az egyesülés feltételei megállapítottak.

A társulati közgyűlés, mely ez alkalommal határozatképes nem volt, márczius 27-én délelőtti 10 órakor fog megtartatni.

— Az ezredéves ünnepek az iskolában.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter legközelebb ki fogja bocsátani azokat a rendelkezéseket, amelyekkel a tanulóifjúság méltó részvételét kívánja biztosítani Magyarországon ezredéves fennállásának megünneplésében. A miniszter meg az év elején utasította szakközvegeit a szükséges tervezetek előterjesztésére és a kultusz-tarcsa költségvetésének letárgyalása után szaktanácskozmányt hívott egybe, a melyen a felmerült javaslatokat a különböző iskolák visonyainak különös tekintetbevételével behatóan megbeszélte és az ünnepi tervet véglegesen meg is állapította. A miniszter intézkedései kiterjednek az összes tanintézetekre, az egyetemekre, jogakadémiákra, középiskolákra egészen le az elemi népiskolákig; valamennyi intézet egy és ugyanazon napon fog a millennium alkalmából iskolai ünnepélyt rendezni.

— Vihar a vidéken. Petrovoszellőri sürgönyzik lapunknak, hogy ott négy nap óta óriási szélvihar dühög, a mely a deliblati kincstári homokpusztából magával ragadott futóhomokkal olyannyira elaraszította az egész községet határostul, hogy a lakosok jelenleg valóságos homok-tenger közepén vannak. A házakból kimozdulni ugy emberre, mint állatra nézve veszélyes, minden közlekedés fennakadt, a verseczkubini vonat pedig tegnap délután két kilométernyire a petrovoszellői állomástól három méternyi magas futóhomokban elakadt s még most is ott áll az utasokkal együtt. A vidék több pontjáról érkezett jelentések szerint a napokban mindenfelé volt kisebb nagyobb vihar, de olyan időre mint a miylen tegnap volt, kevesen emlékeznek. A szél belekapott a könnyebb házak feletébe és magával ragadta, ablakokat zuzott be és mindent elöntött homokkal. Nálunk, bár nincs már a tegnapi csunya vihar, mégis erősen fu a szél és kevesebb mennyiségben szállítja a sötétes színű homokot. Közbe pedig folyton hull a hó hol erősebben, hol gyengébben.

— Nagyszentmiklós felsőbb leányiskolája N. Sat. Miklósról írják: A polgári fuiskola, melyet csak másodéve nyitottak meg s melyből eddig két osztály van díszes új épülettel, újabb sikerre serkenti a nagyszentmiklósiakat; ugyanis mint érezhető hiány mind hangosabban kifejezésre jut egy polg. felsőbb leányiskola. Az eddig még csak tervnek megokolói mondják, hogy e nagy és intelligens község leányai nem sajátíthatnak el magasabb tudományt, mi egy uri leány feltétlen kelléke, mivel a leányokat nem oly szívesen adják más városba tanulni, helyben pedig nincsen csak 6 osztályu elemi iskola. Az iskolára ezuttal a tanfelügyelő figyelmét is felhívták s ha az eszme testet ölt, a miniszterium partfogását is kikéri.

— A „nagybecskerekeli szőnyeggyár részvénytársaság“ II. rendes közgyűlése 1896. évi márczius hó 6-án, délután 4 órakor a főispáni kisteremben (megyeház) tartja, melyre az igazgatóság a részvényeseket ezennel meghívja. Targysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése s az évi mérleg bemutatása és eziránti határozathozatal s a felmentvény megadása. 2. Az elsőbbségi részvények jegyzéséről jelentés s ezzel kapcsolatosan 60 000 frt költsön felvétele iránti határozathozatal. 3. Az alapszabályok módosítása. 4. Ket jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása. Rónay, elnök. Az alapszabályok 10. §-a értelmében azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselők által résztvenni kívánnak, tartoznak teljesen befizetett ideiglenes részvényjegyeiket vagy az eredeti részvényt legkésőbb folyó évi márczius hó 1-ig Torontál vármegye házipénztáránál vagy a Torontál megyei takarékpénztáránál vagy a Torontál megyei takarékpénztáránál igazolvány ellenében letenni.

— A franzföldi élet. Hogy milyen szép egyetértésben el Franzoiden a földmives osztály az intelligenciával — írja levelezőnk — annak legszebb bizonyítékát adja a már régóta fennálló olvasó egyesület. A minden héten tartó felolvasásokon a község lakosainak igen nagy része valódi élvezettel hallgatja az egyes előadásokat. Hogy mennyire érdekli a lakosság a tanulságos s tapasztalatokat visszatükröző előadások iránt, azt a szombaton Ruppenthal János mérnök ur által tartott beszéd alkalmával lehetett leginkább látni, mert nem kevesebb mint 132 hallgató volt jelen. De nem is csodálható, hogy ennyien megjelentek, mert Ruppenthal ur oly érdekes tárgyról beszélt, a melyről bárki szívesen hall. Ő ugyanis beutazta egész Európát Amerikával együtt és most több napon át tartó előadásaival fogja a község lakosait a különféle szokásokról és viszonyokról megismertetni. Valóban egészen elragadtatva hallgatja az ember az ő szép és költői szellemben tartó előadásait. Es nem hiába mondják, hogy Franzfeld egy virágkorosakát élő község, de a hol a nép az egyesek tapasztalatait úgy bírja felhasználni az egész testületére mint ott, akkor a jólétnek önként következni kell, mert a nép mindazt, a mit jobbnak talál a magánál, azt iparkodik is mentől hamarabb meghonosítani.

— Mátyás király gyűrűje. (Fővárosi levelezőnkől.) Az ezredéves kiállítás kinocsei közt bizonyára jókora érdeklődést kelt egy pompás gyűrű, amelyet a hagyomány szerint Hollós Mátyás, az igazságos viselt. A gyűrűt a történelmi fősoport kérésére herceg Metternich-Winneburg Pál állítja ki, Schloss Königswartból, s már be is küldötte az igazgatóságnak. A gyűrű gazdagon sománczosott arany, közepén egy hosszú hegyes gyémánttal, amelyen kívül még két kisebb gyémánt és négy rubin ékíti. Egészen olyan ez a gyűrű, mint a minők a Corvin kódexek miniatűrjei közé festve vannak. Es a gyűrű 1829-ig Nagy Mária Cséliben volt, ahol Szűz Máriának Nagy Lajos királyunk által adományozott kegykepen csüngött. A hagyomány szerint a szent képre maga Mátyás király akasztotta a gyűrűjét, amelyet épen a keszén viselt. 1827-ben, minden szentek éjjelén a mária-cselli templom teljesen leégett, s mivel nem volt pénz a felépítésére, a tüzbiztos kincstárban megmaradt kincseket Bécsben elárverezték. Ekkor került a történelmi hírességű gyűrű a Metternich hercegi család birtokába. A kinocsek elárverezéséből akkor 21 000 forint gyűlt be, s ezen a penzen építették fel újra a mária cselli templomot.

— Köszönetnyilvánítás. A nagybecskerekeli takarékpénztár az „Iskolagyermekbarát“ egyesület céljaira 10 frtot küldött, mely adományért a legmelegebb köszönetét fejleszi ki az egyesület intézőségére.

— A Zasztava sajtópöre A sz. gedi sajtó bíróság tegnap ítelt Stankov Vladimir basahidi segédtanító sajtópörében, aki a Zasztavában nemzetiségi ígatásokkal traktálta meg a lap olvasó publikumát. Ez a cikk egy csomó gorombaságot tartalmaz a magyarok ellen, „A nemzetiségi kongresszusról” cím alatt. Mongol hordák vagyunk mi Stankov segédtanító szerény nésete szerint, akiket meg is fenyeget, mert a tót, román és szerb nemzetiség ha egyszer összetart, akkor baj lesz. Föl is hívja ezeket az egyesítésre a cikket, amely — jegy alatt jelent meg, s a Zasztava, a kis hamis azon megjegyzést fűzte hozzá, hogy e köslemény egy igen előkelő politikustól való. Mikor azonban az ügyészség megvakarta az előkelő politikust, előtűnt a 23 esztendő faluai segédtanító ur, akinek dolgában aztán tegnap ítélték. Az ügyhangu verdikt után Dobák főügyési helyettese kérte a vádlottat a btkv. 172-ik §-ának második bekezdése alapján államfoghás és pénzbüntetéssel sújtani. A törvényszék ítélethozatalra vonult vissza. Hosszasabb tanácskozás után jelent meg ismét a teremben meghozva az ítéletet. E szerint Stankov Vladimir, a távollévő vádlott a btkv. 172. §-ának második bekezdésébe ütköző vétség miatt másfél évi államfoghásra s 500 ft pénzbüntetésre ítélték. A pénz a Zasztava kauciójából vonatik le s ugyancsak e lap köteles az ítéletet közölni. Egyben az egész ügyben új tárgyalást rendelt el a törvényszék, amelyre a becskeréki ügyészség utján hivatja meg a vádlottat.

— A bicika. Horgosról írják: Csónka vasárnap volt Horgoson az utolsó parasztabál, a mely szomorúan záródott be, mert Böröcz András és Radics István legényemberek megmutattak azt, hogyha már verekedni kell a böjti idő alatt, hát legyen is miért? Csendesesen borogattak a Gubicsa féle korszámban egy asztal mellett: Mosó Adam és Pista testvérek, mindketten nő emberek, kik közül az egyik azt kérdeste az arra ehaladó Böröcz András legénytől: Te vagy e az a híres gyerek, ki Sulyoknak a szemét kitörted? Erre Radics és Böröcz bicikát rántottak és aszaladták meg a fejeletet, és pedig a sok szúrás között kettő ejtett komolyabb sebet, melyeket a Böröcz gyerek ütött. Az egyik szúrásai Mosó Adam oldalát nyitotta meg, nagy szerencsére azonban a kés pengéje nem sértette meg a belsőt, hanem azok között szaladt; a másik pillanatban a mint Mosó Adam oldalából kirántotta a bicikát, batyjanak Pistának a két szem között levő felső orrszét vágta keresztül. A Radics gyerek bicikázó társa ugyanakkor másokat bicikázott meg, mely sebek jelentéktelenebbek. Böröcz András csak nem régen Sulyok István legénynek szemét szurta ki, úgy hogy aszonnai kifolyt. Szeme meg nem is gyógyult be, már is más áldozatot keresett. Érdekes a dologban az, hogy mikor a csendőrök megjelentek a tett helyén, előlük a híres verekedő legények közül: Böröcz András az ágy alá, Radics István pedig a kémény lyukába bujt el.

— Halál egy vicczért. Kis-Királyhegyes csanádmezei község egyik utcáján halva találtak egy embert. Ez a halott Mező Sándor foltozó csizmadia, egy furca természetű ember volt, ki nagyon szerette a vicczeket minden fajtaját. Mező Sándor este a Luczai Mihály korszmáját vetődött be, ahol bepálinkázott. Később hat királyhegyesi ifju hős vonult be, akik szóba állva a csizmadiaival, vicczeltek vele. Mező természetesen nem maradt adósuk s a szóharcz eléggé kiélesedett és csizmadia vicczzeivel alaposan lefőzte a hat legényt. Mikor Mező eltávozott, a hat legény utána osont és ha nem bírták a csizmadiaival szóval, megmutatták, hogy annál jobban bírják ököllal. A hat legény botokkal s más eszközökkel addig verte a csizmadiait, míg csak mozdult.

— Új megállóhely. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a budapest—ruttkai vonalon közlekedő gyorsvonatok miként az eddig a fűrdővad alatt szokásban volt, f. évi márczius hó 1-től kezdve Stubnya állomás helyett Stubnya fűrdő megállóhelyen fognak 1 perozre rendszeren megállani.

— Felolvasások a millenniumról. (Fővárosi levelezőnkől.) Az ezredéves kiállítás igazgatóságának kezdeményezésére az utóbbi időben mind gya krabban tartanak a külföldön felolvasásokat és előadásokat Magyarországon ezredéves ünnepéről és a nagy nemzeti kiállítás készülődéseiről. Eddig legfőképpen New Yorkban, Londonban és Párisban voltak ilyen felolvasások, a

melyekről annak idején a lapok is megemlékeztek. Most Bécsre is kiterjesztették ezeket a felolvasásokat. A minap Herman Ottó tartott nagy tetszéssel fogadott előadást a bécsi néprajzi társaságban. Most márczius 5 én ismét nagyérdemű felolvasás lesz a bécsi Geographische Gesellschaftban. Kitűnő tudósunk Vámbéry Armin tartott felolvasást Die Abkunft der Magyaren címmel. A jövő hónap derekán Wartha Vincze műegyetemi tanár folytatja a felolvasó ciklust a bécsi műipar-muzeumban, a hol a magyar agyag- és üvegipar fejlődéséről tart előadást.

— Katasztrófa egy lehellet miatt. Megrázó esetről ad hirt az A—ny. deési levelezője. Sára Imre polgári iskolai tanár fiatal leánya, a tizenhat éves Róza, rálehelte a petróleumlámpára, hogy eloltsa. A lámpa abban a pillanatban szétrobbant s az égő olaj tetőtől talpig lángborította a fiatal leányt. Nem vésitette el bátorságát, hanem oly gyorsan, amint csak tudott, átszaladt a velük átellenben lakó dr. Kustár Károlyhoz, hogy segítsen rajta. Fáklyaként lobogó természetnek a lángja bevilágította egy pillanatra az utcát, aztán eltűnt az orvos kapujában. Az orvos azonban nem segíthetett rajta, mert a mire odaért, csaknem teljesen összeégett. Most a halállal vívódik. Szerencsétlen esete mély részvételetelt az egész városban.

— Válás után. Hogy Bicsón mint képzeli el a házasság viszonyát egymáshoz a válás után, azzal Gyorokon (Arad m.) nem sokat törődnek, ők az elválasztási helyben hagyást a maguk módja szerint csinálják meg. Zámboi Sándor gyoroki földmives sehogys tudott boldogulni az 8 élete párjával Kömives Rózával. Közös megegyezéssel elhatározták hát a válást, amit asztaltól ágytól ki is mondtak. E hó 21 én Zámboi Aradon járt és mikor onnan hazafelé hajtatott Szabadhelyen kocsját feltartóztatta elvált felesége három jóklü legény társaságában, akik a mitsem sejtő forrjú ameny itenigazában eldöngögték. E helyben hagyás után a házasság válása jegezőre emelkedett. Csak hogy most már a bíróság fogja a válásnál ministráló legényeket egy pár napra a levegőtől elválasztani.

— Üresedésbe jött állások. A nagybecskeréki pénzügyigazgatóság kötelekében egy pénzügyi biztos állás jött üresedésbe. Pályázati kérvények 14 napon belül a nagybecskeréki pénzügyigazgatósághoz nyújtandók be. — A horvát-csenei postamesteri állásra 3 héten belül lehet pályázni a temesvári posta távirata igazgatóság utján.

Farsangi emlékeimből.

Írta: Don Juan.

Nem tehetek róla, akármilyen rövid legyen a farsang, nekem mindig akad egy kis kalandom. A negyvenöt napos, legutolsó farsangról is ime két, negyvenkét sorban megírt kalandom:

I.

Jelmezváli kaland.

A belvárosi lámpatisztítók jelmezbálján esett meg velem ez a kis malőr. Közvetlenül a csapra ütött sörös hordó mellett láttam meg őt. Maga a megészemített egész-ség az 8 kilenczven kilójával, dupla tokájával, vadgalambszin szemével, fitos orroskájával.

Észvesztőn belehabarodtam.

Felkértem egy, két, három turra, feltűnt, hogy mindig ódalagott, hogy nem ér rá, meg talán nem is szabad, meg hogy az urfi nagyon hunczut.

Meghiszem azt.

Egyszer a kokárdás fő-lámpa-gyújtogató-bálandező mellém áll s energikusan szedi ránczra a homlokát.

— Minek nézi maga a mi mulatságunkat.

— Furcsa kérdés Elit-báland.

— Nem is nézheti másnak, s e közben a markában ropogtatta a kezemet. Hát akkor megtiltom, hogy a csapos lányt táncoltassa.

Le voltam forrázva. Le kellett magamat hűtenem. Tőle kértem egy pohár sört.

Úgy véletem, tetaztettem neki: nagyon habosan adta.

II.

A Milcsi kisasszony foga.

Mivel Milcsinek hívták, gondolhatják, hogy angyal volt.

Az is az elejébl.

Todormentaszinü toaletben volt és mousselin-illattól volt terhes a fru-fruja. A millenniumi esztendőgyi ünnepelte a bálakon, hogy a broschába egy Árpádházi királyt tett be. Nagyon loyális volt a lelkem.

Egy rezgőpólkában, a mint végig rezgett velem a termem, belerereggett filomélai hangján a tubusomba.

— Szereti ön a regényességet?

— Véghetetlenül! — feleltem én megittasodva.

— No ez dicső! Akkor tudja mit, post-restantessünk egy kicsit.

Megállottam a rezgésben. A megilletődéstől.

Abban egyetünk meg, hogy „Vadróza” álnevén fogok hozzá levelet írni. Miután ott fentebb kijelentettem, hogy csak negyvenkét sorig akarom igénybe venni az önkbecses türelmét, rövidre fogom a dolgot.

Milcsikémnek, a Vadrózának az a malhenrje volt, hogy egy másik kisasszony, a ki nem szerelmeben, hanem — fogfájásban utazott, szintén Vadróza név alatt várta levelet. És oh fátum, a levelet megcserélték a postán.

Milcsi ezt olvasta: Jöjjön azonnal, ha fájd-lmaitól szabadulni akar. Milcsi, az én árt-tlan gerlicém elment a jelzett helyre és a fogorvos se szó, se beszéd, kihuzta neki a balrészen levő zápfogát. Mint egy furia ugrott fel Milcsi.

— Hogy merete ezt ön tenni.

— A levele alapján, a melyben előre jelzi, hogy ne hallgassak önére, hanem akárhogy ellenkezik, huzzam ki a már néhai fogát. Én megtettem. Kérek két forintot.

... S Milcsi egy foggal és két forinttal szegényebben, de szerelmeben gazdagon jött le a fogorvostól. A Vadróza név alatt hozzáírt leveleimet azonban többé nem merete a postán kivenni.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. február 26-án.)

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Szilágyi elnök bejelentette, hogy Kossuth Ferencz indítványa, mely szerint a kormány utasítsa, hogy a millenniumi ünnepségekre a külföldi parlamenteket is meghívja, a Ház szombati ülésén fog tárgyalatni.

Ezután következett a kereskedelmi költségvetés folytatolagos tárgyalása. Papp Elek nem fogadja el a költségvetést, míg Rosenberg Gyula lelkesen védi a jelenlegi kereskedelmi politikát.

Apponyi javaslatát helyesnek, de feleslegesnek tartja. (Tetszés a jobboldalon.) Sima Ferencz hosszabb, de csekély tartalmu ellenzéki beszédje után Vajay és Szluha István intéztek két interpellációt a miniszterelnökhöz.

A millennium programja.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A millenniumi bizottság tegnapi ülésén Bánffy báró miniszterelnök ismertette az ünnepségek tervezetét, megjegyezvén, hogy legközelebb részletes jelentést tesz az albizottságnak.

Apponyi Albert gróf, Ugron Gábor, Helfy Ignác Horánszky Nándor és Bánffy báró miniszterelnök felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy érdemleges megállapodásra márczius elején jut.

Beteg püspök.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Holdházy püspök mintegy három hét előtt foghuzás folytán vérmérgezést kapott és azóta a bécsi Eder féle sanatoriumban ápolják. A beteg püspököt mesterséges uton látják el táplálékkal, s az orvosok már kijelentették, hogy felgyógyulásához nincs remény.

Az intendáns bukása.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Képviselői és művészi körökben ma erősen tartotta magát az a hír, hogy Nopcsa Elek báró, az Opera- és Nemzeti Színház intendánsa, az ellene több oldalról intézett támadások folytán leköszönt állásáról. Utódja ebben az esetben Festetics gróf, a Nemzeti Színház jelenlegi igazgatója lenne, kinek helyét Várady Antal, az ismert drámaíró foglalná el.

A spanyol háboru.

Budapest február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Spanyolországból jelentik, legközelebb mintegy 20 000 ember érkezik Cuba szigetére. A spanyoloknak eddig is mesés összegükbe kerül ez a háboru, de a kormány mégsem gondolkodik azon, hogy valamiképpen véget kellene vetni e viszálykodásnak, mert elég erősnek érzi magát a háboru folytatására, különösen pénz dolgában képes sokáig dacolni a fölkelők seregével, és szilárdan el van határozva, hogy semmi áldozattól sem riad vissza.

Főraktár Délmagyarország részére:
MOCZKOVCSÁK DEZSÓ gyógyszerháza,
Nagybecskerekén.

Nagy arany-érem. **Az új Villamos Hásonszenvi csillagszerek.** Több kimentés.
Biztos határu szer minden betegségénél.
Gyógyíthatatlanoknak vélt betegségeket is sikerrel gyógyít.

Ismertetések ingyen kaphatók:
MOCZKOVCSÁK DEZSÓ gyógyszerháza,
Nagybecskerekén. 94-108

102. szám 1896.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a székesfehérvári kir. járásbiróságnak 1893. évi 7536. sz. végzése folytán dr. Hermann Sándor székesfehérvári ügyvéd által képviselt Stauher Ármán jelenleg szolnoki czég felperes részére Nagy Árpád nagybecskereki lakos alperes ellen 80 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől Székesfehérvárt lefoglalt és 358 frtra becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbiróság 975. p. 896. sz. végzésével a további eljárás elrendeltesen annak az alap és fejtöltőanyagok követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, még pedig az egyes foglaltatottak irányában szintén végrehajtást szenvedő Nagy Árpádnak elleneben is, itteni lakásukon az árverés megtartására határidőül 1896. évi március hó 2. napján délelőtt 9 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, ágy- és fehérművek, férfi öltönyök és házi szerelvények a leg többet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szűkség esetén a becsaron alul is el fog adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldött névelő irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöttégre fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagybecskerek, 1896. évi február hó 10. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

198-1.1

2287. sz. hk. 1895. Az antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Stanisics Zsivanka oppovai lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-hoz képest felhívatik, hogy a Stanisics-féle 18. sz. házközösség megszüntetése ügyében Oppova községhezához 1896. évi május hó 15-ik napjának d. e. 8 órájára kitűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Venyecz Pája oppovai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalva, 1896. évi február hó 8-án.

Grofsoreán,
hk. főszolgabíró.

206-1.1

2299. sz. hk. 1895. Az antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Nikolics Mácza oppovai ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-hoz képest felhívatik, hogy a Nikolics-féle 81. sz. házközösség megszüntetése ügyében Oppova községhezához 1896. évi május hó 19. napjának d. e. 8 órájára kitűzött tárgyalásra, vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Szeferinacz Marko oppovai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalván, 1896. évi febr. hó 12-én.

Grofsoreán,
hk. főszolgabíró.

205-1.1

Árverési hirdetés.

A Jarkovác községben törvényhatóságilag jóváhagyott terv szerint tanítói lakók, iskola és ovoda termek felépítése czéljából árverési hirdetés.

Az írásbeli versenyajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés megtartására határidőül az 1896. évi március hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája a Jarkovác községi tanácsterembe kitűzték.

Pályázni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagyis 906 frt 20 krt készpénzben, vagy óvadékképes papirokban az árverés előtt Jarkovác község pénztárána letenni. Az írásbeli ajánlattevők pedig tartoznak a megállapított óvadékot ajánlataikhoz mellékelni s ezenkívül arról szabályszerű nyilatkozatot csatolni, hogy a feltételeket ismerik, mert e nélkül ajánlataik figyelembe vétetni nem fognak.

A feltételek Jarkovác község jegyzői irodájában naponként a hivatalos idő alatt megtekinthetők.

208-3.1. **A község előjárósága.**

12441. sz. tkvi. 1895.

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Jegaracz Andria és Jegaracz Mita melenczei lakos végrehajtást szenvedő elleni 293 frt 59 kr iránti végrehajtási ügyében a területen levő Melencze község határában fekvő 352. sz. tjkben foglalt A. I. 1. sorsz. 478. hrsz. és 245. ö. j. sz. alatt felvett ház és beltélek 400 frt kikiáltási árban 1896. évi március hó 21-ik napjának délelőtti 11 órakor Melencze község házában árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékosok tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. törvényczikk 42. §-ában jelölt és árfolyammal számított és 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átsszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a török-becsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapesán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbiróság telekkönyvi irattárában és Melencze község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbiróság, mint tkvi hatóságnál 1895. évi decs. hó 25-én.

S z a b ó,
kir. aljbíró.

202-11

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.